

РЕШЕНИЕ

№ 42494

гр. София, 17.12.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 36 състав, в
публично заседание на 02.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наташа Николова

при участието на секретаря Виктория Вълчанова, като разгледа дело номер **5812** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс във връзка с чл.10, ал. 6 от Закона за семейните помощи за деца (ЗСПД).

Образувано е по жалба на Р. М. М. А., ЕГН [ЕГН], гражданин на С. с предоставен хуманитарен статут в България, срещу Заповед № ЗСПД/Д-С-ЛЦ/1032/28.04.2025 г. на Директора на дирекция „Социално подпомагане“ – р-н Л., към регионална дирекция С.-град, с която е отказано отпускане на месечна помощ за деца.

В жалбата се излагат съображения за незаконосъобразност на оспорената заповед поради издаването ѝ при съществени нарушения на процесуалните правила, неспазване на материалния закон и правото на ЕС. Моли за отмяна на оспорената заповед.

В съдебно заседание, жалбоподателят, редовно призована, не се явява, представлява се от адв. П., който поддържа жалбата по изложените в нея съображения и претендира присъждане на разноски.

Ответната страна - Директор на Дирекция „Социално подпомагане“ – р-н Л., към Регионална Дирекция С.-град, се представлява от юрк. Л., който оспорва жалбата по изложените в мотивите на заповедта аргументи.

Съдът, като прецени поотделно и в съвкупност събраните по делото доказателства, становищата на страните и съобрази приложимия закон, намира за установено от фактическа страна следното:

Производството пред административния орган е започнало по подадена заявление-декларация с вх. № ЗСПД/Д-С-ЛЦ/1032/24.04.2025 г. от Р. М. М. А., ЛНЧ [ЕГН], гражданка на С. с предоставен хуманитарен статут в България, за отпускане на месечни помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст по чл. 7 от Закона за

семеините помощи за деца.

Въз основа на подаденото заявление директорът на Дирекция „Социално подпомагане“ – Л. издал процесната Заповед № ЗСПД/Д-С-ЛЦ/1032/28.04.2025 г., с която е отказано отпускането на исканата помощ за децата Б. М. К. и Х. М. К.. Видно от изложените в заповедта съображения заявителят не отговаря на условията по чл. 3, т. 5 от ЗСПД, като членовете на семейството са граждани на С. с предоставен хуманитарен статут.

Заповед № ЗСПД/Д-С-ЛЦ/1032/28.04.2025 г. е връчена на Р. М. М. А. на 21.05.2025 г., видно от приложения по делото протокол за връчване на заповед. Жалбата срещу нея е депозирана на 03.06.2025 г.

При така установеното от фактическа страна, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, от надлежната страна при наличието на правен интерес, поради което същата се явява допустима за разглеждане.

Разгледана по същество жалбата е основателна по следните съображения:

В настоящия случай компетентността на издателя на оспорената заповед произтича от закона. Съобразно чл. 10, ал. 4 от ЗСПД във връзка с чл. 10, ал. 5 от ЗСПД, отпускането на семейни помощи за деца или отказа за отпускането им се извършва със заповед на Директора на Дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него лице. Процесният административен акт е издаден именно от Директора на дирекция „Социално подпомагане“ – Л., който е материално и териториално компетентен, т.е. заповедта е издадена в рамките на предоставените правомощия на ответния административен орган.

При издаването на заповедта е спазена изискуемата от закона писмена форма, като изложените фактически и правни основания позволяват проверка на материалната ѝ законосъобразност. В хода на административното производство не се констатира извършването на съществени нарушения на административно-производствените правила.

Относно съблюдаване нормите на материалния закон и неговите цели, следва да се отбележи следното:

С обжалваната заповед е отказана месечна помощ за отглеждане на деца, които не са навършили 18 годишна възраст на основание чл. 7, ал. 1 от ЗСПД. Според чл. 7, ал. 1 от ЗСПД, месечните помощи за дете до завършване на образованието, но до не повече от 20-годишна възраст, се предоставят на семейства, които отговарят на условията по чл. 4а и живеят постоянно в страната, при условие че детето не е настанено за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от ЗЗД, редовно посещава подготвителните групи в детските градини или училищата за задължително предучилищно образование, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние.

В случая няма спор, че Р. М. М. А. и нейното семейство са сирийски граждани с предоставен хуманитарен статут в България, което е посочено и в процесната заповед. Спорен по делото е въпросът дали на Р. М. М. А., като трайно пребиваващ чужд гражданин на територията на Република България, се дължи помощта по чл. 7, ал. 1 от ЗСПД, или такава не и се дължи на соченото в заповедта основание - чл. 3, т. 5 от ЗСПД.

В тази връзка, за да се произнесе по съществото на спора, съдът взе предвид следното:

Според чл. 47, ал. 1 от Конституцията на Република България (КРБ), отглеждането на децата до пълнолетието им се подпомага от държавата. Освен това Конституцията е прогласила и правото на гражданите на социално подпомагане (чл. 51, ал. 1). Съответно, съгласно чл. 26, ал. 2 КРБ чужденците, които пребивават в Република България имат всички права по тази Конституция с изключение на правата, за които Конституцията и законите изискват българско гражданство. От своя страна Законът за убежището и бежанците (ЗУБ) определя условията и реда за предоставяне на закрила на чужденци на територията на Република България, както и техните права и

задължения, като в чл. 39, ал. 1, т. 4 от същия изрично е предвидено, че чужденците с предоставена временна закрила имат право на социално подпомагане.

С нормата на чл. 3 ЗСПД законодателят е очертал кръга на лицата, които имат право на семейни помощи за деца, а именно: 1. бременните жени - български граждани; 2. семействата на българските граждани - за децата, които отглеждат в страната; 3. семействата, в които единият от родителите е български гражданин - за децата с българско гражданство, които отглеждат в страната; 4. семействата на роднини, близки или приемни семейства - за децата, настанени по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето; 5. бременните жени - чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна.

Спорният по делото въпрос е за правото на лицата, на които е предоставена временна закрила, да се ползват от системата на социалните помощи на държавата, в която пребивават, в частност от отпусканията по ЗСПД помощи.

Според чл. 2, ал. 3 от ЗСПП право на социални помощи имат българските граждани, семейства и съжителстващи лица, които поради здравни, възрастови, социални и други независещи от тях причини не могат сами чрез труда си или доходите, реализирани от притежавано имущество, или с помощта на задължените по чл. 140 от Семейния кодекс да ги издържат лица да осигуряват задоволяване на основните си жизнени потребности. Съгласно ал.6 на същата разпоредба, от правото по ал. 3 се ползват и чужденците с разрешение за дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България, чужденците, на които е предоставено убежище, статут на бежанец или хуманитарен статут, и чужденците, ползващи се от временна закрила, и лицата, за които това е предвидено в международен договор, по който Република България е страна.

ЗСПД не съдържа изрична регламентация дали и при какви условия могат да се предоставят семейни помощи за деца на чужди граждани, на които е предоставен хуманитарен статут.

Съгласно разпоредбата на чл. 2, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ) чужденец по смисъла на този закон е всяко лице, което не е български гражданин, а разпоредбата на чл. 39, ал. 1, т. 4 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) предвижда, че чужденците с предоставена временна закрила имат право на социално подпомагане. Ограничителното тълкуване на нормата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД не съответства и на разпоредбата на чл. 28, § 1 на Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила. Съгласно посочената разпоредба държавите членки полагат грижи получилият статут на бежанец или статут на субсидиарна закрила да получават в държавата членка, която им е предоставила статута, необходимото социално подпомагане, равностойно на предвиденото за гражданите на тази държава членка, и Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила.

Поради изложеното, съдът намира, че оспорената заповед е незаконосъобразна - постановена в противоречие с нормите на общностното право и международните договори в областта на закрилата на детето и предоставянето на временна закрила на чужденци, както и в несъответствие с целта на закона. Поради това същата следва да бъде отменена, а преписката - изпратена на

административния орган за ново произнасяне при спазване на указанията по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящото решение.

При този изход на спора, предвид представения по делото договор за правна защита и съдействие, според който процесуалното представителство се осъществява безплатно на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата, на адв. В. В. П. следва да бъде присъдено адвокатско възнаграждение. Конкретен размер на търсената месечна помощ не е заявен, нито такъв е отказан, затова съдът приема, че делото няма определен материален интерес. Разпоредбата на чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа регламентира, че възнаграждението за процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела без определен материален интерес, извън случаите по, ал. 2, възнаграждението е 1000 лева.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ и чл.173, ал. 2 от АПК, Административен съд София – град, III отделение, 36-ти състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ Заповед № ЗСПД/Д-С-ЛЦ/1032/28.04.2025 г. на Директора на дирекция „Социално подпомагане“-Л., с която е постановен отказ по заявление на Р. М. М. А., ЕГН [ЕГН], за отпускане на месечна помощ за деца.

ВРЪЩА преписката на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – Л. за ново произнасяне в съответствие с дадените указания за тълкуване и прилагане на закона.

ОСЪЖДА Дирекция „Социално подпомагане“ – Л. да заплати на адвокат В. В. П. от САК, с личен № [ЕГН], сумата от 1 000 (хиляда) лева, представляваща адвокатско възнаграждение, определено по реда на чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване на основание чл. 10, ал. 6 от Закона за семейните помощи за деца.

СЪДИЯ: